

تاریخ: ۱۳۸۸

شماره:

پیوست:

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه

بسم الله الرحمن الرحيم

شماره دادنامه: ۱۱۹۷

تاریخ دادنامه: ۱۳۹۵/۱۱/۱۲

کلاس پرونده: ۵۴/۹۲

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکي: ۱- آقای یوسف کاظمی آشتیانی ۲- خانم ناهید جنتی پور با وکالت آقای شهریار زاخری

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بخشنامه شماره ۹۱/۱۸۴/۲۷-۹۱/۱۵/۶/۱۳۹۱ بانک صادرات ایران

گردش کار: آقای شهریار زاخری به وکالت از آقای یوسف کاظمی آشتیانی و ناهید جنتی پور به موجب

دادخواستی ابطال بخشنامه شماره ۹۱/۱۸۴/۲۷-۹۱/۱۵/۶/۱۳۹۱ بانک صادرات ایران را خواستار شده و در جهت

تبیین خواسته اعلام کرده است که:

" احتراماً، موکلین اینجانب دارای دو فقره حساب ارزی به شماره های ۰۳۳۳۲۴۸۳۲۳۰۱۹ به مبلغ ۳۸۰۰۰ دلار

و ۰۳۱۲۳۹۰۷۸۲۰۱۴ به مبلغ ۵۸۲۱/۹۰ دلار آمریکا نزد بانک صادرات شهرستان تهران می باشند اخیراً وقتی

جهت برداشت از موجودی حساب ارزی خود به بانک خوانده مراجعه نموده اند بانک مذکور با این استدلال که طبق

بخشنامه های صادره دیگر نمی تواند به مشتریان دلار پرداخت نماید موکلین را ملزم به دریافت مبلغ ریالی آن هم

نه به نرخ واقعی روز که به نرخ مرجع دولتی نموده است و از پرداخت موجودی حسابشان به آنها خودداری و به

اظهارنامه ارسالی در این خصوص نیز پاسخ نداده و اقدام نموده است اکنون با عنایت به موارد ذیل: اولاً: موکلین با

آدرس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبري نبش خیابان ایران زمین

محمد علی...
رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری
۹۰۰۰۰/۴۳۰/۱۰

تاریخ: ۱۳۸۰

شماره:

پیوست:

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه

پرداخت دلار حساب ارزی افتتاح نموده اند تا در زمان لازم دلار برداشت نمایند و اساساً مفهوم افتتاح حساب ارزی همین می باشد. ثانیاً: در زمان افتتاح حساب ارزی چنین شرط و اجازه ای به بانک خواننده داده نشده است. ثالثاً: بخشنامه های داخلی بانک که از نظر زمانی نیز بعد از افتتاح حساب صادر شده به هیچ وجه نمی تواند عطف به ماسبق شده و توجیه کننده تحمیل ضرر فاحش به مشتریان باشد و اساساً این اقدام بانک خواننده فریب و تدلیس مشتری می باشد و پر واضح است که بانک نسبت به موجودی حساب مشتریان در حکم وکیل و امین بوده و به هیچ وجه نمی تواند مبادرت به اقداماتی نماید که منافات با منافع مشتریان داشته و باعث ضرر آنان گردد و بدیهی است چنانچه موکلین قصد برداشت ریال از حسابشان را داشتند حساب عادی ریالی افتتاح می نمودند نه حساب ارزی، لذا مجموعاً با عنایت به قاعده فقهی لاضرر و لاضرار و مواد ۱ و ۲ قانون مسؤولیت مدنی و مواد ۶۶۶ و ۶۶۷ قانون مدنی بخشنامه مورد اعتراض و عطف به ماسبق شدن آن ناقض حقوق موکلین بوده و لذا شرعاً و قانوناً تقاضای ابطال آن را استدعا می نمایم. (بخشنامه مورد بحث از سوی بانک مرکزی به کلیه بانکها ابلاغ گردیده است). "

متن بخشنامه مورد اعتراض به قرار زیر است:

" «بخشنامه» "

آقایان محترم: مدیران شعب استانها و مناطق تهران، کرج، آزاد و شعبه مستقل ۳۰۴۶

موضوع: نحوه پرداخت اسکناس از محل حسابهای ارزی و حواله های وارده

پیرو بخشنامه شماره ۹۱/۱۸۴/۲۵ - ۱۳۹۱/۶/۴ نحوه پرداخت اسکناس از محل حسابهای ارزی به شرح ذیل اعلام

می گردد:

الف- مواردی که شعب مجاز به پرداخت اسکناس می باشند:

۱- در صورتی که مبلغ واریزی به حساب مشتریان صرفاً با وجوه نقد (اسکناس) صورت پذیرفته باشد.

۲- سود سپرده های کوتاه مدت و بلند مدت ارزی که اصل سپرده از محل وجوه نقد (اسکناس) و یا حواله مستقیم

آدرس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبري نبش خیابان ایران زمین

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه

دریافتی از شعب و بانکهای خارج از کشور تامین گردیده باشد.

ب- مواردی که شعب مجاز به پرداخت اسکناس به مشتریان نمی باشند:

۱- سود سپرده های کوتاه مدت و بلند مدت ارزی که اصل سپرده از محل حواله های دریافتی از بانکهای داخلی، صرافی ها، مناطق آزاد و یا فروش ارز توسط بانک به ازاء دریافت ریال تامین گردیده باشد.

۲- سود اوراق مشارکت ارزی فروخته شده اعم از مواردی که قبلاً به حساب واریز یا در آینده به حساب واریز گردد.

۳- وجوهی که از محل حواله های ارزی دریافتی از شعب و بانکهای خارج از کشور و شعب و بانکهای ایرانی در داخل کشور، به حساب مشتریان و یا حساب بستانکاران واریز گردیده و یا می گردد.

۴- وجوهی که از محل حواله های خریداری شده از صرافیها به حساب مشتریان و یا حساب بستانکاران واریز گردیده و یا می گردد.

۵- وجوهی که از محل حواله های خریداری شده از شعب مناطق آزاد به حساب مشتریان و یا حساب بستانکاران واریز شده باشد.

۶- اصل مبلغ اوراق مشارکت ارزی که از محل ریال متقاضی و یا حواله های داخلی خریداری و قبل از سررسید و یا در سررسید به بانک فروخته می شود.

شایان ذکر است در مواردی که قابلیت پرداخت اسکناس نباشد متقاضیان می توانند نسبت به حواله داخلی به سایر بانکها و یا فروش ارز به بانک و دریافت معادل ریالی آن اقدام نمایند. خواهشمند است دستور فرمایید مراتب به کلیه شعب تحت سرپرستی ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت فرمایید.

در پاسخ به شکایت مذکور، اداره دعاوی حقوقی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به موجب لایحه شماره

تاریخ: ۱۳۸۰

شماره:

پوست:

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه

۹۲/۱۰۸۸۲ - ۱۳۹۲/۴/۱۶ توضیح داده است که:

" هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

با سلام

احتراماً، عطف به پرونده شماره ۹۲۰۹۹۸۰۹۰۰۰۰۴۹۲۰ موضوع دادخواست آقای یوسف کاظمی آشتیانی و خانم ناهید جنتی پور به طرفیت این بانک به خواسته ابطال بخشنامه شماره ۹۱/۱۸۴/۲۷ - ۱۳۹۱/۶/۱۹ بانک صادرات ایران - اداره کل ارز، به استحضار می رساند همان گونه که شاکی در مفاد دادخواست و نیز در ستون خواسته صراحتاً ذکر نموده بخشنامه مورد شکایت از سوی بانک مرکزی صادر نگردیده و اساساً ارتباطی با این بانک ندارد، بلکه بخشنامه مزبور توسط بانک صادرات ایران صادر شده است. در نتیجه اساساً دعوی مطروحه متوجه بانک مرکزی نمی باشد.

صرف نظر از ایراد فوق الذکر که به تنهایی سبب رد دعوا می گردد، صرفاً جهت تشحیذ اذهان اعضاء محترم هیأت عمومی دیوان عدالت اداری معروض می دارد این بانک به عنوان متولی امور ارزی کشور، مستند به بند «ج» ماده ۱۱ قانون پولی و بانکی کشور و در راستای تنظیم مقررات ارزی، طبق تبصره بند ۴-۵ قسمت «ج» بخش سوم از مجموعه مقررات ارزی مقرر نموده که چنانچه متقاضیان با پرداخت نقود بیگانه (به صورت نقدی) نسبت به گشایش حساب یا واریز وجه به حسابهای مفتوحه قبلی اقدام نمایند، در صورت تقاضای برداشت از حساب، بانکها موظفند وجه مذکور را عیناً به ارز وصول شده و یا سایر ارزهای جهان روا و از محل منابع ارزی آن بانک با موافقت متقاضی به حساب وی واریز یا پرداخت نمایند. در این رابطه اخذ هر گونه تعهد از مشتریان مبنی بر پرداخت ارزی در حد مقدورات یا معادل آن به ریال به نرخ رسمی در خصوص این گونه حسابها ممنوع است. لذا با عنایت به مراتب فوق و به لحاظ عدم توجه شکایت به بانک مرکزی، به استناد بند «ب» ماده ۲۰ آیین دادرسی دیوان عدالت اداری صدور رأی شایسته مبنی بر رد دعوی خواهان مورد استدعاست. "

آدرس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبري نیش خیابان ایران زمین

رئیس هیأت عمومی
دیوان عدالت اداری
۹۲/۱۰۸۸۲

تاریخ: ۱۳۸۸

شماره:

پیوست:

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه

اداره کل حقوقی بانک صادرات ایران نیز در این خصوص به موجب لایحه شماره ۹۵/۲۳۴۹۳۸-

۱۳۹۵/۶/۲۷ اعلام کرده است که:

" مدیر محترم دفتر هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

با سلام و احترام، بازگشت به نامه مورخ ۱۳۹۵/۵/۲۵ در خصوص پرونده کلاسه ۵۴/۹۲، به پیوست تصویر نامه شماره ۹۵/۲۲۴۵۴۶-۱۳۹۵/۶/۲۱ اداره کل ارز بانک تقدیم حضور می گردد. ضمناً خاطر نشان می سازد آقای یوسف کاظمی آشتیانی و خانم ناهید جنتی پور سابقاً در رابطه با موضوع مذکور، نسبت به طرح دعوی به طرفیت این بانک اقدام نموده اند که پس از رسیدگی از سوی شعبه ۴۰ دادگاه عمومی حقوقی تهران منتهی به صدور حکم مبنی بر بطلان دعوی گردیده که با توجه به عدم تجدیدنظر خواهی خواهانها، رأی صادره قطعی شده است. مراتب جهت استحضار و بهره برداری لازم تقدیم می گردد. "

متن نامه شماره ۹۵/۲۲۴۵۴۶-۱۳۹۵/۶/۲۱ اداره کل ارز بانک صادرات ایران به قرار زیر است:

" جناب آقای دهقاندار

رئیس محترم اداره کل حقوقی

بخشنامه شماره ۹۱/۱۸۴/۲۷-۱۳۹۱/۶/۱۵ این اداره کل مستند به نامه عمومی شماره ۶۰/۱۰۱۸-۱۳۸۹/۷/۲۶ اداره سیاستها و مقررات ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران صادر گردیده که به استناد بند ۵ آن، پرداخت اسکناس از محل حواله های ارزی وارده به ذینفع یا غیر آن صرفاً در حد مقدورات بانک بلامانع می باشد. از این رو با عنایت به گردش حسابهای فوق الذکر و تامین اولیه از طریق حواله ارزی داخلی از بانک توسعه صادرات، این بانک آمادگی دارد تا نسبت به صدور دستور انتقال وجه به هر یک از بانکهای داخلی و یا بانک مبدا (توسعه صادرات) اقدام و اصراری بر پرداخت معادل ریالی وجوه حسابهای یاد شده ندارد.

مزید استحضار، به دلیل عدم خروج بانک صادرات ایران از تحریمهای ظالمانه، امکان صدور حواله با حسابهای

آدرس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبري نبش خیابان ایران زمین

مدیر دفتر هیأت عمومی
دیوان عدالت اداری
۱۳۹۵/۶/۲۷

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه

کارگزاران خارج از کشور میسر نمی باشد. در خاتمه یاد آور می گردد بخشنامه های صادر شده ارزی در این بانک مستند به نامه های عمومی و ابلاغیه های صادره بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و واحدهای ذیربط صادر و به منظور کاهش ریسک تطبیق، این مهم همواره در صدور بخشنامه های ابلاغی مورد تاکید و اهتمام جدی قرار دارد. مراتب جهت استحضار به حضورتان ایفاد می گردد. "

در خصوص ادعای مغایرت موضوع بخشنامه مورد اعتراض با شرع مقدس اسلام، قائم مقام دبیر شورای نگهبان به موجب لایحه شماره ۹۵/۱۰۲/۱۶۵۹-۱۳۹۵/۵/۲ اعلام کرده است که:

" موضوع بخشنامه شماره ۹۱/۱۸۴/۲۷-۱۳۹۱/۶/۱۵ بانک صادرات ایران، در جلسه مورخ ۱۳۹۵/۴/۲ فقهای معظم شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و نظر فقهاء به شرح ذیل اعلام می گردد:

اطلاق بخشنامه نسبت به مواردی که مالکین ارز که بدون هیچ شرطی مالک بوده اند و سپس بدون هیچ گونه شرط خاصی آن را در بانک گذارده اند و قانون بانک هم دال بر پرداخت عین آن بوده است خلاف موازین شرع دانسته شد. البته نسبت به نزاع موضوعی مسئله مربوط به مرجع صالح قضایی می باشد. "

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۲ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

نظر به اینکه به موجب بند ۱ ماده ۱۲ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ رسیدگی به شکایات و تظلمات و اعتراضات اشخاص حقیقی یا حقوقی از آیین نامه ها و سایر نظامات و مقررات دولتی و شهرداریها و موسسات عمومی غیر دولتی از جمله صلاحیتهای و وظایف هیأت عمومی دیوان

تاریخ: ۱۳۸۰.....

شماره: ۵.....

پیوست:

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه

عدالت اداری می باشد، بنابراین درخواست ابطال بخشنامه بانک صادرات به لحاظ دولتی نبودن بانک مذکور قابل رسیدگی و اتخاذ تصمیم در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری نیست. /

محمد کاظم بهرامی

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

آدرس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبری نبش خیابان ایران زمین

۱
تاریخ:
مهر:
محل امضاء:
محل مهر: